

Adaptive test

– en pædagogisk udfordring og et didaktisk guldgrube

Mette Rose Eriksen,
projektleder og lektor,
UCC

Lars Peter Bech Kjeldsen,
projektleder, lektor og ph.d.,
VIA UC

Kommentar til den aktuelle analyse "Nationale test – et eksperiment til mere end 50 millioner" i MONA, 2009(4)

I perioden 2007-2009 har Lars Peter Bech Kjeldsen og Mette Rose Eriksen fungeret som projektledere i projektet "Fremme af evalueringskultur i folkeskolen" der ud over at producere de nationale test i matematik, geografi, biologi, fysik/kemi og dansk/læsning samt de frivillige test i dansk som andetsprog også har produceret en generel vejledning om evaluering til folkeskolen, evalueringsværktøjer og fagspecifikke evalueringsmaterialer til folkeskolens 23 fag og områder. Arbejdet har fundet sted i et konsortium med COWI som kontraktholder, og i alt har der arbejdet ca. 250 folkeskolelærere, konsulenter, seminarielærere, forskere og andre specialister i de to UC'ers regi.

Mette, jeg kunne godt tænke mig at vide hvad du mener om de adaptive test til folkeskolen? Ikke om den generelle debat eller om debattørernes synspunkter på hvorvidt de adaptive test er til gavn eller det modsatte for skolen. Jeg tænker på om du kan skitsere nogle synspunkter på de udfordringer skolen står over for når de skal implementere testene i den pædagogiske og organisatoriske virkelighed? For mig at se afhænger værdien af de adaptive test i praksis nemlig grundlæggende af hvordan de bliver modtaget og anvendt af eleverne, lærerne, skolen som helhed og forældrene.

At anvende test i folkeskolen er langt fra noget nyt. Test handler om at afsøge grænser for den eller det der testes. Dette gør sig også gældende for de nationale test. En af de pædagogiske udfordringer der ligger i de nationale test, er at såvel elever som lærere får en forståelse for at testen vil afsøge elevens grænse for hvor meget den enkelte elev kan præstere. Testene er desuden adaptive, dvs. at eleven i testen hele tiden mø-

der spørgsmål der ligger på grænsen af elevens kunnen, og at eleven derfor gennem testen vil opleve at nogenlunde hver anden opgave er til at løse, men også at hver anden opgave vil være for svær at løse. Testene er konstrueret til at eleverne ikke må kunne nå alle opgaver, og at de skal møde ca. 50 % opgaver de ikke kan løse – såvel de dygtigste elever som de svageste. Det er på denne måde man i disse adaptive test finder elevens dygtighedsgrænse. I denne testform oplever måske især de dygtige elever det nye i at de ikke kan nå alle opgaver og endvidere vil have svært ved at svare på opgaverne. De svage elever oplever til gengæld det nye i at de i testen er i stand til at løse hver anden opgave – noget som hverken disse elever eller lærerne måske ellers er vant til. Det er derfor en stor pædagogisk udfordring at skabe forståelse hos såvel elever som lærere for at de adaptive nationale test bygger på denne konstruktion.

Men hvad tænker du, Lars, omkring hele den præmis at testene er it-baserede? Kan det skabe nye måder at tænke undervisning på? En anden form for motivation hos eleverne og derved en forandring af elevernes tilgang?

Sagen er at danske lærere er blandt de mest it-kompetente i Europa, men samtidig er det også en kendsgerning at it ikke anvendes i fagene og i det pædagogiske arbejde som helhed i en udstrækning som er hensigtsmæssig for at tilføre fagene det løft der er muligt ved implementering af it. Den danske skole er altså it-parat. I Fælles Mål for it- og mediekompetencer for folkeskolen arbejdes der med fire temaer: informations-søgning og -indsamling, produktion og formidling, analyse og kommunikation samt vidensdeling og samarbejde. De adaptive test er således et tidssvarende pædagogisk redskab i denne kontekst samtidig med at forskning peger på at it i skolens daglige virke er motiverende og engagerende for eleverne. I et moderniseringsperspektiv er testene således på "hjemmebane".

Mette, hvordan ser du på udfordringen omkring at lærerne virkelig får en forståelse af testenes idé og konstruktion?

Testenes resultater giver en tilbagemelding til læreren om klassen som helhed og om den enkelte elev. Men disse resultater kan også trækkes ud i forhold til særlige grupperinger inden for klassen eller sammenlignes over tid. Der er således et spændende perspektiv for læreren forbundet med at få nærmere indsigt i hvordan testenes resultater kan give en pejling på udvikling af såvel klassen som grupper af udvalgte elever og den enkelte elev i forhold til den undervisning der er udført som opfølgning på testene.

Lars, du har vel også gjort dig tanker om dette?

Jeg har tidligere peget på (Kjeldsen, Riemann & Sabroe, 2005) at en af de "løftestænger" evalueringspraksis giver skolen i forhold til den pædagogiske praksis, netop er det referentielle perspektiv på lærerens vurderinger af egne og elevernes opgaveløsning og præstationer i skolen. Udnyttelse af potentialerne ved at kunne trække på forskellige testresultater vil ske i den løbende anvendelse af testene og givet rumme muligheder der endnu ikke er tænkt ind i den nuværende vejledning i hvordan man kan bruge testresultaterne i den pædagogiske virksomhed (www.evaluering.uvm.dk). At etablere udviklingsarbejde og efteruddannelse i forhold til dette er meget vigtigt hvis de pædagogiske muligheder der ligger i testene, skal udnyttes for alvor.

Mette, hvordan ser du på den pædagogiske udfordring der ligger i at skabe en forståelse af hvad det er testene kan, og hvad de ikke kan? Dvs. at testene kun dækker den del af faget som kan testes gennem et it-baseret medie. Dette medfører at der også skal arbejdes med andre evalueringsformer der kan fange centrale kundskabs- og færdighedsområder.

Forskning viser at formativ evaluering muligvis er en af de vigtigste metoder til at fremme elevernes præstationer (Stæhr, 2009). Går man ned i de enkelte fags test, så er der gennem udviklingen af testene opnået en helt særlig faglig viden som er forankret i det at konstruere en test. Her er der rigtig mange forhold og faglige overvejelser der skal tages højde for for at testen kan fungere og teste det man ønsker at teste. At lærerne der skal anvende testen, får en faglig indsigt i denne viden, må give en større faglig forståelse af hvad testen tester og ikke tester, samt indsigt i fagets særlige områder der er udvalgt som testområder. Derfor er det vigtigt at lærerne får mulighed for systematisk at overveje hvordan testresultaterne kan anvendes som et løbende evalueringsværktøj og derved indgå i en formativ evaluering der kan danne grundlag for undervisningens videre planlægning sammen med andre evalueringsværktøjer der kan fange resten af fagets indhold.

Men Lars, vi forestiller os vel ikke at de adaptive test løfter niveaueet i folkeskolen alene ved deres tilstedeværelse?

Nej, og derfor er det vigtigt med det undersøgende perspektiv på testene så lærerne i skolen, som vi ved kerer sig så meget om deres professionspraksis, vil forstå at udnytte testene optimalt. Vi som har medvirket til at udvikle de adaptive test, er samtidig bevidste om den udfordring vi stiller eleverne, lærerne, lederne, forældrene og politikerne over for, og er parate til at følge op på den pædagogiske og didaktiske udfordring med efteruddannelsesprogrammer og forskning i de adaptive tests virkning i skolen. Endelig tvivler vi ikke på at når vi får de første forskningsresultater fra anvendelsen af de adaptive test i det danske skolesystem, så vil vi se at der hvor

lærerne har formået at anvende resultaterne fra testene i det pædagogiske arbejde, vil det have en kvalificerende effekt på læreprocesserne i skolen.

Referencer

Stæhr, L.S. (2009). De nationale test i et pædagogisk perspektiv. I: Bendixen, C. og Kreiner, S. (red.), *Test i folkeskolen*. København: Hans Reitzels Forlag.

Kjeldsen, L.P.B., Riemann, S. & Sabroe, P. (2005). *Teamets arbejde med ... Evaluering og kvalitetsudvikling af undervisningen*. Vejle: Kroghs Forlag.

Undervisningsministeriets hjemmeside om evaluering, www.evaluering.uvm.dk.